

DE ALGUNOS PADRES DEL YERMO,
POR SEVERO SULPICIO.

Severo Sulpicio, llamado el Salustio cristiano, vió la luz en la Aquitania, provincia de la antigua Gália, célebre por sus hombres ilustres. Nacido hacia el año 353 de una familia muy distinguida por su antigüedad y opulencia, el jóven Severo hizo su brillante carrera literaria y entró en la magistratura, en la que eclipsó á todos sus rivales por la superioridad de su talento y admirable elocuencia.

Renunciando luego á todas las riquezas y ventajas de este mundo, aplicó su ambición á los únicos bienes que la muerte no puede arrebatar, á las solas ventajas verdaderamente dignas de un gran corazón, por ser eternas. Por una rara felicidad fué amigo de dos Santos singularmente ilustres, san Martín obispo de Tours, y san Paulino obispo de Nola. En su comercio con estos tan venerandos personajes adquirió aquella elevada santidad que refleja sobre toda su vida, así como había adquirido en su educación la rara habilidad de hablar y escribir que se admira en sus obras. Murió Severo á principios del siglo quinto.

Aun en vida resonó en sus oídos un concierto de alabanzas. San Paulino, excelente juez en materia de literatura, le llama el Laureado de la elocuencia y el sublime desprecia-dor de la gloria¹: el hábil escritor de los hechos de san Ambrosio, escribiendo á san Agustín, le pone en la misma línea que á san Jerónimo y á san Atanasio, celebrando en particular el estilo de la historia de san Martín². Estos elogios y muchos otros no menos gloriosos, repetidos de siglo en

¹ In ipso adhuc mundi theatro, id est, fori celebritate, diversans, et FACUNDI NOMINIS PALMAM TENENS, repentinò impetu discussisti servile peccati jugum.... Nec minoris domesticis opibus INGENII FACULTATIS LAUDEM ab hominibus non accipiens, et INANIS GLORIE SUBLIMEI NEGIGENS, piscatorum predicationes Tullianis omnibus et suis litteris prætulisti. *Epist. v.*, n. 5 et 6.

² Hortaris, venerabilis pater Augustine, ut sicut heati viri Athanasius episcopus et Hieronymus presbytero stylo prosecuti sunt vita SS. Pauli et Antonii in eremo positorum, sicut etiam Martini, venerabilis episcopi Turonensis Ecclesie, Severus servus Dei LUCULENTIO SERMONE contexuit; sic etiam ego beatissimi Ambrosii, episcopi Mediolanensis Ecclesie, meo proseguar stylo. Sed ego ut meritis TANTORUM VIRORUM, qui muri Ecclesiærum sunt, et ELOQUENTIÆ FONTE, ita etiam sermone me imparem novi. *TILL. in Vit. Ambros.*

siglo por los hombres más competentes, aseguran á Severo Sulpicio el primer rango entre los mejores escritores; al propio tiempo que su vida, muy diferente de la de los moralistas paganos, es la brillante confirmación de sus palabras³.

Además de la vida de san Martín, que basta para inmortalizar su nombre, compuso Severo muchas otras obras, como son: tres *Diálogos*, en que la belleza del estilo corresponde á la importancia del asunto; tratando en ellos con sus amigos y con solitarios de Oriente, y sobre algunos hechos brillantes de la vida de san Martín: diez *cartas* llenas de pormenores interesantes e instrucciones sólidas; de las cuales la primera y la segunda, dirigidas á su hermana Claudio, y la tercera á san Paulino, pasan por obras maestras; y una *Historia Sagrada* desde el principio del mundo hasta los últimos años del cuarto siglo. La elegancia y la concisión forman el doble carácter de esta obra, que puede rivalizar con las composiciones más ponderadas de la antigüedad profana.

Hé aquí ahora las mencionadas vidas:

PRÓLOGO.

Frequenter ac sæpius⁴ à me, fratres, flagitatis ut vobis gratiâ ædificationis, regressus de partibus transmarinis, edisseram meæ peregrinationis historiam: vel qualiter in Oriente fides Christi floreat, quæ sit principum pax, quæ sanctorum quies, quæ instituta monachorum, quæ eremitarum vita vel conversatio: si vel in eremo vivere Christianis licet, quantisque signis ac virtutibus in servis suis Christus operetur, quemadmodum etiam mihi prospera navigatio fuerit, qui vel quò me iter terrenum perduxerit. Vestris ergò adjutus orationibus faciam ut desiderare vos video, et quæso ut libentissimè ad ea quæ narro aurem accommodetis⁵.

⁴ Severus cognomento Sulpicius, Aquitanæ provincia, vir genere et literatura nobilis, et paupertatis et humilitatis amore conspicuus, etc. GENNAD. in Catalog. viror. illustr. n.º 49. vide etiam URANIUM, in Ep. ad Pacat.; VENANT. FORTUN. in Vit. Martini, lib. III, v. 10; IDAT. Historia chronograph.; B. PETR. DAM. in Serm. de B. Mart., etc. etc.

⁵ Frequenter ac sæpius: mil veces, infinitas veces.

³ Sever. Sulpic. Dialogo 1. c. 1, et vit. Patrum, p. 814.

CAPÍTULO I.

De cierto solitario que habitaba en una humilde choza, en los confines de Cirenaica.

Ante¹ hoc triennium, quo tempore hinc abii, ubi à Narbona² navim solvimus, quinto die portum Africæ intravimus; adeò prospera Dei nutu navigatio fuit. Libuit animo adire Cartaginem³, loca visitare sanctorum, et præcipue ad sepulcrum Cypriani martyris adorare⁴. Quinto decimo igitur die ad portum regressi, profectique⁵ in altum Alexandriam petentes, reluctante Austro, penè in Syrtim⁶ illati sumus: quod providi nautæ carentes, jactis anchoris navim sistunt. Sub oculis autem terra continens erat, in quam scaphis⁷ egressi, cùm⁸ vacua omnia ab humano cultu cerneremus, ego studiosus explorandorum locorum, longius processi.

Tribus ferè a littore millibus, parvum tugurium inter arenas conspicio, cuius tectum, quasi carina na-

¹ Postumiano, discípulo de san Martín, cuenta á Severo y á su amigo Galo su viaje por los desiertos de Oriente. Debemos esta hermosa historia á Severo.

² Ciudad de la Francia meridional.

³ Célebre ciudad de Africa, rival de Roma.

⁴ Postrarnos junto al sepulcro del mártir Cipriano, ó bien: orar, adorar á Dios ante el sepulcro, etc. Sobre la significación del verbo *adorare* recuérdese lo dicho en otras notas. El ilustre mártir san Cipriano fué un prelado muy sabio, valiente y celoso, de quien pondremos varias composiciones en el tomó segundo.

⁵ Y habiéndonos dado á la mar con rumbo á Alejandría.

⁶ Los antiguos daban el nombre de *Syrtē* á dos golfo del Mediterraneo en la costa septentrional de Africa, entre Egipto y el cabo Hermæum. La primera, ó mayor, es hoy el golfo de Sidra; la segunda, ó menor, el golfo de Cabes. Son peligrosas.

⁷ Los esquifes son unos barcos pequeños que se llevan en los navios para saltar en tierra, y otros usos.

⁸ Viéndolo todo inculto.

vis, erat contiguum terræ, satis firmis tabulis constructum. Non quòd ibi imbrium ulla vis timeatur; fuisse autem illic pluviam, nec aliquandò quidem auditum est, sed quòd ventorum tanta vis est, ut si quandò vel clementiore cœlo aliquantum spirare flatus cœperit, majus in illis terris quām in ullo mari naufragium sit. Nulla ibi germina, sata nulla proveniunt; quippe in instabili loco arentibus arenis, ad omnem motum ventorum cedentibus. Verum ubi adversa quædam a mari promontoria ventis resistunt, terra aliquantulum solidior herbam raram atque hispidam gignit: ea ovibus est pabulum satis utile.

Incolæ loci illius lacte vivunt. Qui solertiores sunt, vel (ut ita dixerim) ditiores, hordeaceo pane utuntur. Et ibi sola messis est quæ, celeritate proventū, per naturam soli sive aëris, ventorum casus evadere solet. Quippe fertur, a die jacti seminis, trigesimo die maturessere. Consistere autem ibi homines non alia ratio facit, quām quòd omnes tributo liberi sunt. Extrema siquidem Cyrenorum⁹ ora est deserto illi contigua, quòd inter Ægyptum et Africam interjacet, et per quod olim Cato Cæsarem fugiens duxit exercitum.

Ergo ut ad tugurium illud, quod eminùs conspexeram, pertendi, invenio ibi senem in veste pellicea, molam manu vertentem. Consulutatus, accepit nos benignissimè. Ejectos¹⁰ nos in illud littus exponimus, et ne statim repetere cursum possemus maris mollitie detineri: egressos in terram, ut est mos humani ingenii, naturam locorum cultumque habitantium voluisse cognoscere: Christianos nos esse: id præcipue quererere, an essent aliqui inter illas solitudines Christiani.

⁹ De la Cirenaica, provincia del Africa septentrional, cuya capital era Cyrene.

¹⁰ Le manifestamos que la tempestad nos había arrojado á aquella costa.

Tunc verò ille flens præ gaudio, ad genua nostra provolvitur, iterumque ac sæpius nos deosculans, invitat ad orationem. Deinde expositis in terram ferinis pellibus, facit nos discumbere; apponit prandium sanè occupletissimum, dimidium panem hordeaceum. Eramus autem nos quatuor, ipse erat quintus. Fasciculum herbæ etiam intulit, cuius nomen mihi excidit, quæ menthae similis est, exuberansque foliis saporem mellis prestabat. Hujus præ dulci admodum suavitatem et delectati sumus et satiati. Septem enim diebus apud illum fuimus.

Posterà igitur die, cùm aliqui ex incolis ad nos confluere cœpissent, cognoscimus illum hospitem nostrum esse presbyterum, quod summā nos dissimulatione ille celaverat. Deinde cum ipso ad ecclesiam processimus, quæ ferè duobus millibus a conspectu nostro, interjectu montis, exclusa aberat. Erat autem vitibus texta, virgultis, non multò ambitiosior quā nostri hospitis tabernaculum in quo vix quis, nisi curvus, poterat consistere. Cùm hominum mores quæreremus, illud præclarum animadvertisimus, nihil eos neque vendere, neque emere. Quid sit fraus atque furtum, nesciunt: aurum atque argentum neque habent, neque habere cupiunt. Nam cùm ego presbytero illi decem aureos obtulisse, refutavit. Et cùm nollet eos accipere, aliquantulum vestimentorum ei indulsimus. Quod cùm ille benignè accepisset, revocantibus nos ad mare nauis, discessimus ab eo.

CAPÍTULO II.

Acalorada disputa sobre los libros de Orígenes.

Prospero igitur cursu, septimo die Alexandriam pervenimus, ubi fœda inter episcopos atque monachos certamina gerebantur, ex ea occasione vel causa, quod congregati in unum sæpius sacerdotes, frequen-

tibus decrevisse synodis videbantur, ne quis Origenis¹ libros legeret aut haberet, qui tractator sanctarum Scripturarum peritissimus habebatur, sed episcopi quædam in libris illius insanius scripta memorabat. Quæ assertores² Origenis non ausi defendere, ab hæreticis potius fraudulenter inserta dicebant; et ideo non propter illa quæ in reprehensionem merito vocarentur, etiam reliqua esse damnanda. Adversum hoc episcopi obstinantiū renitentes, pro potestate cogebant recta etiam universa cum pravis et cum ipso auctore damnare; respuendamque esse penitus lectionem quæ plus esset nocitura insipientibus quā profutura sapientibus. Me quidem episcopus illius civitatis benignè admodum, et melius quam opinabar, exceptit, secumque tenere tentabat. Sed non fuit animus ibi consistere, ubi recens fratrnæ cladis feruebat invidia.

CAPÍTULO III.

Santidad, erudicion y celo de san Jerónimo.

Igitur indè egressus, Bethleem oppidum petii, quod ab Jerosolymis sex millibus separabatur. Ab Alexandria autem sedecim mansionibus³ abest ecclesia loci illius, quam Hieronymus presbyter regebat. Nam parochia est episcopi qui Jerosolymam tenet. Mihi jam pridem Hieronymus, superiore illâ meâ peregrinatione compertus, facilè obtainuerat ut nullum præter illum mihi expetendum rectius arbitrarer. Vir enim præter fidei meritum dotemque virtutum, non solùm latinis atque græcis, sed et hebraicis etiam litteris eruditus

¹ Orígenes fué un escritor de gran talento y saber, pero que cayó en varios errores.

² Los defensores.

³ Jornadas. *Mansio de maneo*, es, «quedarse», significa en sentido recto *mansion* ó *morada*; pero se extiende á significar tambien *jornada*, por razon de la posada donde suele pernoctar el viajante despues de un dia de camino. En este sentido usa dicha voz Plinio, lib. 12, cap. 11.

est, ut se illi in omni scientia nemo audeat comparare¹.

Sex menses apud ipsum fui conversatus. Cui jugis adversum malos pugna perpetuumque certamen concivit odia perditorum. Verè fateor, pinxisse mihi videtur in aliquibus opusculis vitia multorum, imò quòd nihil penitus omisit quod non carperet, laceraret, exponeret; præcipue avaritiam nec minus vanitatem insectatus est. Multa de superbia, non pauca de superstitione disseruit. Oderunt eum haeretici, quia eos impugnare non desinit. Oderunt eum mali, quia vitia eorum insectatur et crimina. Sed planè eum boni homines admirantur et diligunt. Nam qui eum haereticum esse arbitrantur, insaniunt.

Verè dixerim², catholica hominis scientia, sana doctrina est: totus semper in lectione, totus in libris est. Non die, non nocte quiescit; aut legit aliquid semper, aut scribit. Quòd³ nisi mihi fuisset fixum animo et promissum, Deo teste, antè propositum eremum adire, vel exiguum temporis punctum à tanto viro discedere noluisse. Huic ergò traditis atque commissis omnibus meis omniq[ue] familiâ, quæ me contra voluntatem animi mei secuta tenebat implicitum, liber egressus sum ad Alexandriam. Visitatis ibi fratribus, ad superiorem inde Thebaidam, id est ad Ægypti extrema contendi. Ibi enim vastæ patentis eremi solitudines plurimum ferebantur habere monachorum. Longum est, si omnia cupiam referre quæ vidi: pauca itaque perstringam.

¹ Véase la sucinta noticia que hemos puesto antes de la vida de san Pablo.

² Lo diré con toda verdad.

³ Y si yo no hubiera resuelto y prometido.

CAPÍTULO IV.

Los superiores de los monasterios envian el alimento á los hermanos que con su permiso viven solos en el desierto.

Haud longè ab eremo contigua Nilo¹, multa sunt monasteria. Habitant in uno loco plerumque centeni, quibus summum jus est sub Abbatis imperio vivere, nihil arbitrio suo agere, per omnia ad nutum illius potestatemque pendere. Ex his ergò si qui majorem virtutem mente conceperint, ut acturi solitariam vitam se ad eremum conferant, non nisi permittente Abbatie descendunt. Hæc illorum prima virtus est, parere alieno imperio. Transgressis ergò ad eremum Abbatis illius ordinatione, panis et quilibet alijs cibis ministratur.

CAPÍTULO V.

Dos jovencitos cogen un terrible áspid y le llevan gozosos al monasterio, donde son castigados por su vanidad. Pan milagroso.

Casu per illos dies quibus illuc adveneram, cuidam solitario qui nuper ad eremum secesserat, neque amplius ab hoc monasterio quā sex millibus tabernaculum sibi constituerat, panem Abbas per duos pueros miserat. Quorum major habebat ætatis annos quindecim, minor duodecennis erat. His ergò inde redeuntibus, aspis² miræ magnitudinis venit obviām: cuius occursu nihil perterritis, ubi ante pedes eorum venit, quasi incantata carminibus, cærulea colla depositus.

¹ Hemos hablado de este río en la historia de José.

² El aspid es una culebra por lo común de un pie de largo, roja, manchada con rayas que se asemejan á letras por el vientre. Su mordedura es venenosa.

Minor ex pueris manu eam apprehensam ac pallio involutam ferre cœpit. Deinde monasterium quasi victor ingressus, in occursum fratrum captivam bestiam, resoluto pallio, non sine jactantiae tumore depositus.

Sed cùm infantium fidem atque virtutem cæteri prædicarent, Abbas ille altiori consilio, ne infirmior ætas insoleseret, utrumque virginis compescuit, multum objurgatos cur ipsi, quod per eos operatus fuerat Dominus, prodiisset; opus illud non suæ fidei, sed divinæ fuisse virtutis; discerent potius Deo in humilitate servire, non in signis et virtutibus gloriari, quia melior esset infirmitatis conscientia virtutum vanitate. Hoc ubi ille frater audivit solitarius, et periclitatos infantulos serpentis occursu, et ipsos insuper multa verbera victo serpente meruisse, Abbatem obsecrat, ne sibi post hæc ullus panis aut cibus aliquis mitteretur.

Jamque octavus dies fuerat emensus, quo se homo Christi infra periculum famis ipse concluserat. Arebant membra jejunio, sed deficere mens cœlo intenta non poterat. Corpus inediâ fatiscebat, fides firma durabat. Cùm interim admonitus Abbas ille per Spiritum ut discipulum visitaret, piâ sollicitudine cognoscere cupiens quâ vitæ substantiâ vir fidelis aleretur, qui ministrari sibi panem ab homine noluisset, ad requirendum eum ipse Abbas proficiscitur. At ille, ubi eminus senem venire conspergit, occurrit ei obviâ, agit gratias, dicit ad cellulam. Cùm ingressi pariter ambo, conspiciunt palmiceam sportam, calido pane congestam, foribus affixam de poste pendere; ac primùm panis calidus sentitur odore, tactu verò ac si ante paululum foco esset ereptus, ostenditur; ægyptii tamen panis forma non cernitur.

Obstupefacti ambo, munus cœlestè cognoscunt, cùm ille hoc Abbatis adventu præstitum fateretur, Abbas verò illius fidei ac virtuti adscriberet; ita ambo cœlestem panem cum magna exultatione fregerunt. Quod cùm Ab-

bas ad monasterium post regressus fratibus retulisset, tantus omnes incenderat ardor animarum, ut certatim ad erenum et sacras solitudines ire properarent.

In hoc monasterio duos ego jam senes vidi, qui per quadraginta annos ibi degere, ita ut nunquam inde discesserint, ferebantur. Siquidem id de eorum virtutibus, et Abbatis ipsius testimonio, et omnium fratrum audierim sermone consono celebrari, quòd unum eorum sol numquam vidisset epulantem, alterum numquam vidisset iratum. Sed quia unius eremitæ cognovistis virtutem, referam vobis adhuc pauca de pluribus.

CAPÍTULO VI.

Un leon, cuál si fuera animal doméstico, recibe el sustento de manos de un anciano.

Ego ubi primam partem eremi ingressus sum, duodecim ferè a Nilo millibus (habebam autem unum ex fratibus ducem locorum peritum) pervenimus ad quemdam senem monachum, sub radice montis habitantem. Ibi, quod in illis locis rarissimum est, puteus erat. Bovem unum habebat, cuius hic erat totus labor, impulsâ rotali machinâ aquam producere; nam mille aut amplius pedum profundum putei ferebatur. Hortus et illuc erat multis oleribus copiosus. Id quidem contra naturam eremi, ubi omnia arentia, exusta solis ardoribus, nullius unquam seminis vel exiguum radicem ferunt. Verum hoc sancto illi labor cum pecude communis, et propria præstabat industria; frequens enim irrigatio aquæ tantam pinguedinem arenis dabat, ut mirum in modum vivere atque fructificare hortuli illius olera videremus. Ex his ergò unâ cum domino suo bos ille vivebat; nobis quoque ex ea copia cœnam sanctus ille dedit.

Post cœnam autem, jam inclinante vesperâ, invitatis ad arborem palmae, cuius interdum pomis uti solebat, quæ ferè duobus millibus aberat. Nam hæ tantum

in eremo arbores, licet raræ, habentur tamen: quod utrùm solers antiquitas procuraverit, an soli natura gignat, ignoro: nisi Deus, præsciens habitandam quandoque sanctis eremum, hæc servis suis preparaverit.

Ergò ubi ad illam, ad quam nos hospes noster ducebatur, arborem pervenimus, leonem ibi offendimus. Quo viso, ego et ille dux meus intremuimus; sanctus ille incunctanter accessit; nos, licet trepidi, securi sumus. Fera, ab eo imperata, modesta discessit et constitit, dum ille attigua ramis humilioribus poma decerperet. Cùmque palmis plenam manum obtulisset, occurrit bestia, accepitque tam liberè quād nullum animal domesticum. Et cùm comedisset, abscessit: nos hæc intuentes, et adhuc trementes, facile potuimus agnoscere quanta in illo virtus fidei, et quanta in nobis esset infirmitas.

CAPÍTULO VII.

Otro ermitaño da el sustento á una loba: húrtale esta un pan, y despues le pide perdon á su manera: hermosas reflexiones.

Alium atque singularem virum vidimus, in parvo tugurio, in quo non nisi unus recipi posset, habitantem. Huic lupa solita erat astare cœnanti, nec facilè unquam bestia fallebatur, quin illi ad legitimam horam refecctionis occurreret, et tamdiu pro foribus exspectaret, donec ille panem, qui in coena supe rerat, offerret. Illa manum ejus lambere solita, atque ita quasi impleto officio et prestitâ consolatione, discedebat. Sed fortè accidit ut sanctus ille, dum fratrem qui ad eum venerat deducit abeuntem, diutiùs abesset, et non nisi sub nocte remearet, interim bestia ad consuetum illud tempus cœnæ occurreret; vacuam cellam, cùm familiarem patronum abesse sentiret, ingressa est, curiosius explorans, ubinam esset habitator.

Casu contigua cum panibus quinque palmicea fiscella pendebat: ex his unum sumit et devorat, deinde

perpetrato scelere discessit. Regressus eremita, vidi sportulam dissolutam, non constante panum numero. Damnum rei familiaris intelligit, ac prope limen panis assumpti fragmenta cognoscit. Sed non erat incerta suspicio, quæ furtum persona fecisset. Ergò cùm sequentibus diebus secundùm consuetudinem bestia non veniret, nimirū audacis facti conscientia ad eum venire dissimulans cui fecisset injuriam, ægrè patiebatur eremita se alumnæ solatio destitutum. Postremò illius oratione revocata, septimum post diem affuit, ut solebat, ante fores cœnanti.

Sed ut facilè cerneret verecundiam pœnitentis, non ausa propiùs accedere, dejectis profundo pudore in terram lumenibus, quod palam licebat intelligi, quamdam veniam precabatur. Quam illius confusionem miseratus eremita, jubet eam propiùs accedere, ac manu blandâ caput triste permulcat; deinde pane duplicato ream suam refecit: ita indulgentiam consecuta, officii consuetudinem deposito mœrore reparavit. Intuemini, quæso, Christi etiam in hac parte virtutem, cui sapit omne quod brutum est, cui mite est omne quod sævit: lupa officium præstat bestia furti crimen agnoscit, lupa concio pudore confunditur; vocata adest, caput præbet, et habet sensum indultae sibi veniæ, sicut pudorem gessit errati. Tua hæc virtus, Christe; tua hæc sunt, Christe, miracula. Etenim quæ in tuo nomine operantur servi tui, tua sunt mirabilia; et in hoc ingemiscimus, quod majestatem tuam feræ sentiunt, homines non verentur.

CAPÍTULO VIII.

Un anacoreta da la vista á cinco leonecillos.

Habitant plerique in eremo sine ullis tabernaculis, quos anachoretas ¹ vocant. Vivunt herbarum radicibus, nullo unquam certo loco consistunt, ne ab hominibus

¹ Distinguense dos especies de solitarios: los anacoretas,

visitentur. Ad quemdam¹ igitur hoc ritu atque hâc legè viventem, duo ex Nitria monachi, licet longè diversâ regione, tamen quia olim ipsis in monasterii conversatione charus et familiaris fuisse, auditis ejus virtutibus, tetenderunt. Quem diù multumque quæsitum, tandem mense septimo repererunt in extremo illo deserto, quod est Memphis contiguum, demorantem, quas ille solitudines jam per annos duodecim dicebatur habitare. Qui, licet omnium hominum vitaret occursum, tamen agnitis fratribus non refugit, seque charrissimis per triduum non negavit.

Quarto die aliquantulum progressus, cùm prosequeretur abeuntes, leñam mire magnitudinis ad se venire conspiciunt. Bestia, licet tribus repertis, non incerta quem peteret, anachoretæ pedibus advolvit, ac deinde præcedentem sequuntur. Nam illa præiens et subinde restans, in eos intendebat, ut facile posset intelligi id eam velle, ut quod illa ducebat anachoretæ sequeretur. Quid multa²? ad speluncam bestiæ pervenitur, ubi illa adultos jam quinque catulos malefeta nutriebat. Qui ut clausis luminibus ex alvo matris exierant, cæcitatem perpetuâ tenebantur. Quos singulos de rupe prolatis, ante anachoretæ pedes mater expo-

y los cenobitas. Los primeros, cuyo patriarca es san Pablo, primer ermitaño, vivian absolutamente solos; los segundos, que reconocian por su padre a san Antonio, vivian en comunidad. Los que habitaban en la *Laura* de la Palestina, reunian este doble género de vida; pues estaban solos toda la semana, y se reunian el domingo. Hâllase todavía un vestigio de este instituto en la Orden de los cartujos.

¹ A uno pues de los que tal tenor y norma de vida llevan, se dirigieron dos monjes desde la Nitria, país muy distante, ya porque en otro tiempo había merecido su aprecio y familiaridad viviendo con ellos en el monasterio, ya tambien por haber llegado hasta los mismos la fama de sus virtudes. Y despues de haberle buscado por largo tiempo con exquisita diligencia, al fin pudieron dar con él a los siete meses en.... (La Nitria era un desierto del bajo Egipto, inmediato á la antigua ciudad de Nitria. Mensis era una antigua ciudad de Egipto, á orillas del Nilo, hoy arruinada. A dos leguas de allí estan las famosas pirámides.)

² ¿Para qué me detengo?

suit. Tunc demum sanctus advertit quid bestia postularer; invocatoque Christi nomine, contrectavit manu clausâ lumina catulorum; ac statim cæcitatem depulsâ, apertis oculis bestiarum diù negata lux patuit. Ita fratres illo anachoretâ, quem desideraverant, visitato, fructuosâ laboris sui mercede ad monasterium redierunt, et fidem sancti gloriamque Christi, quam ipsi viderant, enarraverunt.

CAPÍTULO IX.

Cierto anacoreta vivió solo por espacio de cincuenta años en el monte Sinaí, no permitiendo que se le acercaran los otros hermanos.

Annum integrum et septem ferè menses intra solitudinem constitutus exegi, saepius tamen cum illo sene qui puteum et bovem habuit habitavi. Duo beati Antonii monasteria adii, quæ hodieque ab ejus discipulis incoluntur. Ad eum etiam locum¹, in quo beatissimus Paulus primus eremita est diversatus, accesi: jugum Sina² montis vidi, cuius cacumen, cœlo penè contiguum, nequaquam adiri potest. Inter hujus montis secessus anachoreta esse aliquis ferebatur, quem diù multumque quæsitum videre non potui. Qui ferè jam ante quinquaginta annos a conversatione humana remotus erat. Hic itaque, quoties eum religiosi viri adire voluerunt, cursu rapido avia petens, occurrsum fugiebat humanum. Uni tantummodo ferebatur se ante quinquennium præbuisse videndum, qui, credo, potenti fide id obtinere promeruit. Cui inter multa colloquia percontanti cur homines tantoperè fugeret, respondisse ille perhibetur: Qui ab hominibus frequentatur, non potest ab angelis visitari. Unde non immerito receptâ opinione multorum, fama vulgaverat sanctum illum ab angelis visitari.

¹ La cueva de que se ha hablado en la vida de San Pablo.

² El célebre monte Sinaí, en la Arabia.

Ego autem a Sina monte digressus, ad Nilum flu-
men regressus sum, cuius ripas frequentibus monas-
teriis consertas utrāque ex parte lustravi. Plerumque
vidi, ut dudum dixeram, uno in loco habitare cente-
nos, sed et bina et terna millia in iisdem viculis agere
constabat. Nec sanè ibi minorem putetis diversantium
in multitudine monachorum esse virtutem, quām eo-
rum esse cognovistis, qui se ab humanis cōtibus re-
moverunt. Præcipua, ut jam dixi, et prima ibi virtus,
obedientia. Neque enim ibi aliter quis adveniens a
monasterii abbate suscipitur, quām qui tentatus fue-
rit et probatus, nullum unquam recusaturus, licet ar-
duum et difficile, abbatis imperium.

CAPÍTULO X.

Milagro de la obediencia.

Quidam frater ad cujusdam monasterii abbatem re-
cipiendus advenerat. Cūm prima ei lex obedientiæ
proponeretur, ac perpetem polliceretur ad omnia vel
extrema patientiam, casu abbas storacina virgam
aridam manu gerebat. Hanc fixit in terram, atque illi
advenæ id operis injunxit, ut tamdiu virgulæ aquam
irriguam ministraret, donec (quod contra naturam
erat) virga arida in solo arente viresceret. Subjectus
ille frater duræ legis imperio, aquam propriis hume-
ris quotidie convehebat, quæ a Nilo flumine per dno
ferè millia petebatur. Jamque emenso anni spatio, la-
bor non cessabat operantis: de fructu operis spes esse
non poterat, tamen obedientiæ virtus in labore durabat.
Sequens quoquè annus vano labore tantum affectum
fratris eludit. Tertio demù anno, succendentium a
temporum labente curriculo, cūm neque nocte neque
die aquarius ille cessaret, virga floruit. Ego ipse ex
illa virgula arbuculam vidi, quæ hodieque intra
atrium monasterii ramis virentibus quasi in testimo-
nium manens, quantum obedientia meruit, et quan-
tum fides posset, ostendit.

CAPÍTULO XI.

Otro ejemplo de obediencia.

Novimus quemdam fratrem, secundūm sæculi hu-
jus ordinem, summæ familie, nam patre comite et di-
tissimo oriundus fuit. Qui relictis parentibus cūm ad
monasterium pervolasset, ad comprobandum ejus hu-
militatem statim ei a seniore preceptum est, ut decem
sportas grandes, quas necesse non erat tunc vendere,
cervicibus suis impositas, distrahendas per plateas cir-
cumferret; adiectâ conditione, quò diutiū in hoc offi-
cio ipse detineretur, ut si fortè unus eas emere pariter
volisset, non cederet, sed sigillatim eas quærerentibus
venderet. Quod ille totâ devotione complevit; et omni
verecundiâ pro Christi desiderio calcatâ, sportas hume-
ris suis imponens, et per plateas portans, statuto pre-
tio distraxit, et pecuniam ad monasterium reportavit.

CAPÍTULO XII.

Virtud ejemplar del abad Pinusio.

Vidimus et abbatem Pinuphiū, qui, cūm esset im-
manis ¹ monasterii presbyter, quod est in Ægypto, non
longè a Panephysi civitate ², et pro ipsa reverentia vel
vitæ suæ, vel ætatis, vel sacerdotii, cunctis honorabi-
lis existebat. Videns se pro hoc ipso humilitatem tenere
non posse, occultè fugiens de cænobio, secessit solus
in Thebaidis ultimas partes; ibique deposito indumen-
to monachorum, assumptâ seculari veste, monasterium

¹ Muy espacioso; tal es el sentido que los autores paga-
nos dan muchas veces á esta palabra. *Simulacra immanni mag-
nitudine*, Cæs. Bel. Gal. vi, 15 *Antrum immane*. Virg. Æn. vi, 11.
—*Immanem exercitum conficeri*. Vell. II. 51. etc.

² O Dióspolis, ciudad del bajo Egipto.

Tabennensiotarum¹ expetivit, quod sciebat cunctis monasteriis esse districtius, et in quo se pro longitudine regionis credit ignorandum. Ubi diutissimè pro foribus perseverans, cunctorum fratrum genibus pro volutus, ut susciperetur, summis precibus ambivit. Cùmque multo despectu probatus, et tandem fuissest admissus, continuò ut seni, nullique operi penitus apto, horti cura diligentiaque mandatur. Quam ille operam sub alio fratre juniore, qui eum sibi creditum retinebat, exercens, sic eidem subdebat, ut non solum ea quæ ad horti diligentiam pertinebant, sed etiam universa officia quæ erant cunctis fratribus aspera vel indigna, totà quotidie sedulitate compleret: complura verò etiam nocte consurgens ita furtim nullo teste operabatur, ut penitus auctorem operis nemo deprehenderet.

Cùmque ibidem triennio delitescens, per universam Ægyptum dispersis ubique fratribus quereretur, a quodam tandem visus fratre, qui de Ægypti partibus advenerat, vix potuit, pro humilitate habitus sui ac vilitate officii quod gerebat, agnoscī; nam sarculo deorsum incurvus, præparabat oleribus terram; deinde stereus humeris suis apportans, eorum radicibus ingerebat. Cùmque hæc intuens frater, super agnitione ejus diutissimā hæsitatione fuissest detentus, propius tandem accedens, non solum vultum, sed etiam sonum vocis ejus diligenter explorans, ad pedes ejus cominus se projectit. Tunc fratres stupere cœperunt, et inquirere cur hoc fecisset ei, qui apud ipsos velut nuper de sæculo egressus, habebatur extremus. Cùmque eis frater ille rei ordinem et nomen ipsius abbatis indicasset, majori miraculo sunt perculti, quoniam et apud ipsos magnâ opinione fuerat compertus. Tunc ignorantiae suæ veniam ab eo postulabant, quòd eum tanto tempore inter

¹ Monasterio de Tabennes, uno de los más célebres de Egipto.

juniiores ac parvulos deputassent. Ad ille flebat multū et lugebat, quòd scilicet invidiā diaboli fuissest proditus, nec licuisset ei diutius in tali humilitate atque abjectione perdurare. Tunc eum fratres invitum ac flentem ad proprium monasterium reduxerunt, custodientes eum summā diligentia, ne similiter quoque delapsus aufugeret.

Ubi eum fuissest modico tempore demoratus, eodem rursus humilitatisdesiderio accensus, captans nocturna silentia, ita defugit, ut jam non vicinam provinciam, sed incognitas regiones expeteret. Nam condescendens navim, in Palæstinæ partes comeare curavit, credens se totius latitum, si ad illa semetipsum asportasset loca, in quibus nec nomen quidem suum fuissest auditum. Quòd cùm advenisset, nostrum monasterium protinus expetivit, quod non longè erat a spelæo in quo Dominus noster ex Virgine nasci dignatus est. In quo monasterio modico tempore supradictus abbas Pinuphius delitescens, secundū sententiam Domini, tanquam civitas supra montem posita, diutius abscondi non potuit². Nam continuò quidam fratrum, qui ad loca sancta de Ægypti partibus orationis causā venerant, agnitus eum cum multa prece et maximè invitum ad suum iterū cœnobium revocaverunt.

CAPÍTULO XIII.

Admirable exhortacion que dicho abad hizo á un novicio.

Hunc igitur senem, pro illa quæ nobis fuerat apud ipsum in nostro monasterio familiaris amicitia, cùm post hæc in Ægypto requisissemus, contigit ut nobis illic commorantibus, fratrem quemdam in monasterio suo reciperet. Cui miram exhortationem sub nostra præsentia indidit, quam mihi animus fuit huic opusculo intexere.

² Matth. v.